

ÖPILASPERE

AJAKIRI

Kooli elu.

Eesti Vabariigi aasiapäeva aktus

peeti 23. veebr. viimaste tundide ajal. Avasõna ütles dir. J. Roos, milles ta toonitas vabaduse suurt hüvet inimsoo arengus. Kavas olid koorilaulud T. T. G. laulukoorilt, õp. F. Laarens'i ja hr. J. Konks'u kõned, massdeklamatsoon „Kerkokell“, soololaul, klaverisoolo jm. Ettekanded olid küllaltki meeolukad ja sisendasid õpilastesse päevakohase harduse. Kõikide silmad olid täis ärevust, suunatud koolijuhatajale, kui see astus kõnetooli ütlema lõppsõna ja teatama „stipendiaate-laureaate“. Lõbusal vestlusel lahkuti koolisaalist. Maa-lapsi tiivustas rutule magus kodulootus.

Vabaduspäeva rahvaaktus.

24. veebr. kell 5 oli koolisaal tulvil rahvast täis. Õpilaste meeolukad ja temperamendid ettekanded ergutasid publikut kiiduavaldusile. Adv. F. Karlson'i kõne äratas elavat tähelepanu. Dir. J. Roos sisendas rahvasse päevakohased õilsad ideed. Lahkuti rahulolulundega.

Keskkoolidevaheline novellivõistlus ja kirjandusõhtu.

Tartu Keskkoolide Õpilasvanemate Koondis korraldas Tartu keskkoolide vahelise novellivõistluse, mille lõpptulemuste avaldamine toimus 27. veebr. s. a. korraldatud kirjandusõhtul T. T. G. ruumes.

Avakõnega kirjandusõhtul esines T. K. G. õpilane F. Kuhlbach ja novellivõistlusest andis ülevaate hr. D. Palgi. Žürii — Joh. Aavik, Fr. Tuglas, D. Palgi, O. Urgart, F. Kuhlbach — oli otsustanud esimest auhinda mitte välja anda. Teisi auhindu anti kaks: H. Puuseppale (T. T. G.) „Päikesekapi väljahtuse“ ja E. Tõnisson'ile (T. P. G.) „Titrikoni-eide lemmiku surma“ eest. Kolmandaid auhindu anti kolm: kaks A. Puutsa'le (T. K. G.) novellide „Kodu“ ja „Täispöörde“ eest ja J. Kõks'ile (T. P. G.) novelli eest „Aeg ei tähiseid püstita“. Auhindadeks said II auhindade omanikud à 15 kr. ja III auhindade omanikud à 10 kr; Peale selle sai iga auhinna om. 7 kr eest kirjandust.

T. T. G. uus õpilaspere vanem.

Pärast senise Õpilaspere vanema Kadri Triigi vabatahtlikku lahkumist isiklikel põhjusil toimusid uued Õpilaspere vanema valimised. Kandidaatideks seafi E. Toom Vc, H. Puusepp IVb ja A. Parmson IVa. Esimene valimine (26. veebruaril) luhtus mõningate ebatäpsuste tõttu. Teisel valimisel (3. märtsil) olid tulemused järgmised: E. Toom Vc — 136

häält, H. Puusepp IVb 129 häält ja A. Parmson IVa 92 häält. Et E. Toom mõjuvatel põhjustel keeldus hakkamast Õpilaspere vanema kohale, siis kinnitati Õpilaspere vanema ametisse õppenõukogu poolt häälteenamuse järgi H. Puusepp IVb.

Kunstiringi koosolek.

6. III 34 korraldas Kunstiring referaat- ja üldkoosoleku. Esitati haridusministeeriumi nõudmiste alustel koostatud uus põhikiri, mis ka vastu võeti. Järjekorras refereeris hr. Konks teemil: „Kunst, kirjandus ja sport“. Referaadile järgnes elav vaidlus, sest tunti riivatud olevat referendi pessimistlikust seisukohast, et kunsti ja kirjandusega käsikäes käib riigi langus. Vaieldi kaua, kuid ühisele lõppotsusele ei jõutud, sest kunsti- ja kirjanduseharrastajad kaitsesid ägedalt oma seisukohti. Kuid mõtlikuma ja otsisklevama pilguga suhtumise kirjandusse ja kunstisse sisendas referaat ometi noortesse.

Inglise õhtu.

10. märtsil 1934. a. k. 16 korraldas Kirjandusring inglise õhtu. Inglisekeelse kõnega esines ülikooli inglise keele lektor. Kavasse oli paigutatud ingliskeelseid palasid, deklamatsoone, laulusoolo, Muusikaringi laulukoori ettekandeid. Õhtu huvitavaks ja mõjukamaks osaks kujunes hr. H. Harris'e loeng, mida selgitasid valguspildid.

Õhtut võib pidada õnaestunuks nii sisuliselt kui ka osavõtul. Ilmunud olid enamikus vanema klassi õpilased, kes ka ettekandeist said rohkem aru.

Reaalteadlaste huviõhtu.

8. märtsil toimus T. T. G. Reaalteadusteringi ja T. P. G. Looduslooringi korraldusel T. P. G. ruumes huviõhtu.

Kava oli haruldaset rikkalik ja seetõttu ka osavõtjaid rohkesti. Õpetajaist olid ilmunud pr. A. Abarenkow-Ein, hr. F. Laarens, G. Vilberg ja A. Reeben.

Avasõna ütles T. T. G. õpilane L. Lõhmus, seejärel oli avamäng T. P. G. orkestrilt. „Inimese elu ja põlvnemise“ üle refereeris A. Parmson (T. T. G.). Järgnesid klaveri- ja laulusoolod vaheldamisi mõlema kooli õpilaste poolt. Meeldivaimaks ettekandeks osutus L. Morgen'i tants. Sisukas ja tähelepanuvääriv oli ka õpil. A. Raska (T. P. G.) referaat.

Lõppsõna sellele sisukale õhtule ütles T. P. G. õpilane L. Haavakats.

Loodetavasti korraldavad samad ringid veel selliseid õhtuid ja saavutavad niisamugust osavõttu.

TARTU TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ÕPILAS- PERE HÄÄLEKANDJA

Nr. 8.

20. märts 1934.

VI aastakäik.

Väljaandja: Tartu tütarlaste gümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: Aug. Raud; abi: Joh. Aavik. Tegev toimetaja: H. Puusepp. Toimetuse liikmed: H. Albert, H. Kama, L. Raba, A. Repson, E. Tobias. Talituse juhataja: V. Käpa. — Kaastööd võtavad vastu toimetuse liikmed igal ajal. — „T. T. G.“ ilmub aastas 10 korda, nimelt: 20. sept., 20. okt., 12. nov., 30. nov., 20. detsembril, 20. jaan., 20. veebr., 20. märtsil, 20. apr. ja 20. mail. — Tellimishind: aastatellijail 20 senti number, üksiknumbritel tellijail 25 senti number.

Meie kooli Õpilaspere aastapäevaks.

Paistku meie organiseeritud õpilaskogu olemise eesmärk ikka selgena. Valitagu selle eesmärgi taotlemiseks alati õiged teed. Tehtagu tööd oma parema tundmise järele. Rakendugu iga üksik liige ühisele tööle ja andku, mis tal on võimalik anda. Kõik ühe eest ja üks kõigi eest! Maksku ka see vana tõde meie kooli õpilaspere. Palju jõudu ja edu tulevaseks tegutsemiseks.

J. ROOS.

T. T. G. Õpilasperele aastapäevaks.

Rõõm, elujulgus, aated — need olgu meiega. Ühine kokkukuuluvusetahe toogu Õpilaspere seitsmendale tähisele!

Nooruse elujõuline südametuksatus — isetegevus — loob määratu vaimse kandjõu, hingestab meid ja valmistab elumõistmiseks ning -hindamiseks.

Oleme süvenenud eneseotsinguis, rühkinud edasi teotsemisinnuga, rõõmutsenud eneseteostamisel. Oleme seismiselt rikastunud. Rahvuslikus vaimus teostunud püüded on üha tarmukamaks muutunud. Noorusvaimustuse lennuteed on loomulikud, nad ei vii ummikusse, vaid aitavad voolida meie elusisu ja kasvatada enesetunnet. Meile on lahti tee võrsuda tugevaiks indiviideks. Olgem uhked oma ehitusaladel! Kasvame vaimuse ja avaruste suunas, hülgame jõuetuse ja loiduse, oleme ärksad ja noorusjõudu õieti rakendavad. Ärgem kohkugem reaalsusest ja heitugem nüüdisaja ookeanilaineist. Elu on valge ja sädelev, ei tarvitse takerduda üksikuisse väärnähtusisse ega alatiseks elustada vastikut irisemist.

Mis teostatud, olgu tõukeks, mis tegemata — suunanäitajaks!

HELGI PUUSEPP.

T. T. G. Õpilasperele ta 7. aastapäevaks.

On paraad.

Ees sammub sõjaväe juht. Samm kindel, rüht sirge, silmis mõtteselgus ja karge otsustamisvõime. Lippe lehvib. Orkester müristab võidumarssi. Ja palju-palju noori sõdureid nõorsirgeis ridades, karestunud, mehised. Nii samuvad võitjad.

Ka meie Õpilasperel on täna paraad. Ja peopäev. See on aasta, kes viib neid. Pilk paljuütle, ilme pidulik-tõsine. Järgnetakse talle lootuste-lippude lehvides ja elurõõmu tõrvikute loites. Sest on põhjust rõõmustella. Mõeldagu vaid tagasi noile raskusile, mis ületatud, tööle, mis tehtud. Nüüd vaid silmade ees saavutised. Ja need lasevad kõike näha ilusana, lasevad unustada rünnakhetked möödunud aastast, kus mõnikord oli raske ja mõnikord hüüis hingesoppi skeptitsismi... Aga kõigest sai üle. Ja saab edaspidigi, kui sihid on armsad ja otstarve õilis. Sest, meie Õpilaspere, Sa oled ka võitjate-pere. Kuus võitu on juba selja taga, ja seitsmendale marsid Sa vastu — sirgeis ridades, piki nooruse sirgeid teid, sini-must-valge märgi all. On peopäev, et vaadata tagasi, et ammutada minevikust pikki sõome rõõmu, indu ja tahet edasirühkimiseks uue võiduni eestulevail tööpäevil.

Selleks kõike hääd ja ilusat meie Õpilasperele!

„T. T. G.“ toimetus.

T. T. G. Õpilaspere organite tegevusest 1933./34. õ.-aastal.

T. T. G. Õpilaspere esindus ja valitsus.

T. T. G. Õpilaspere esindus käesoleval aastal on pidanud 8 koosolekut, kus on arutatud peamiselt kooli- ja õpilaselu puutuvaid küsimusi. Esimesed koosolekud möödusid valimiste tähe all. Aasta alul tuli valida esma-joones Esinduse juhatus, revisjoni-komisjon, Õpilaspere kohtunikud. Esinduse juhatusse valiti: juhatajaks Maie Kimmel Vb, tema abiks Aino Elevant Vc, kirjatoimetajaks Salme Anso Va, tema esimeseks abiks Alma Parmson IVa ja teiseks abiks Loreida Ahas IIIa. T. T. G. Õpilaspere kohtukoosseisu kuuluvad: kohtu eesistuja L. Kipik Vc, esimene kohtunik H. Puusepp IVb ja

T. T. G. Õpilaspere valitsus:

dir. J. Rocs, Õpilaspere vanem A. Puusepp, riigidejuht E. Toom; seisavad: kirjatoimetaja A. Nigol, korralvur L. Kallas, laekur A. Parmson; puudub haridusejuht A. Kosesson.

teine kohtunik F. Krimm IIb. Õpilaspere revisjoni-komisjoni valiti H. Albert IVb, M. Sarv IVa ja N. Zuppig Vc. Koolikooperatiivi korraldajaks kinnitati L. Hurt IVb ja S. Sisask IVa. Esindus oma teisel koosolekul kinnitas ametisse „T. T. G.“ toimetuse. Samal koosolekul seati üles ka Õpilaspere vanema kandidaadid: M. Kimmel Vb, K. Triik Va, S. Anso Va, E. Toom Vc ja A. Parmson IVa. Kui olid toimunud Õpilaspere vanema valimised Kadri Triigi kasuks, siis tuli kinnitada Õpilaspere vanema poolt koostatud valitsus. Valitsus kinnitati järgmises koosseisus: korralvuriks Salme Anso Va, üldharidusjuhiks Aino Elevant Vc, ringide-juhiks Elsa

Toom Vc, laekuriks Alma Parmson IVa, kirjatoimetajaks Inna Mälberg IVa. Järgmisena tuli esindusel kinnitada valitsuse poolt määratud ringide toetussummad, suuruses: Kunstiringile 15 kr., Kirjandusringile 15 kr., Spordiringile 15 kr., Muusikaringile 15 kr., Enesekasvatuseringile 6 kr., Reaalteaduste-ringile 5 kr. — kokku 71 kr.

Vahepeal on tulnud valitsuse koosseisus muudatus. Endine korraldaja S. Anso esitas palve lahkuda oma kohalt. Tema asemele kinnitatakse Hilja Tõnisson Va. Hiljem, kui Õpilaspere vanem Kadri Triik loobus oma ametist, valis Esindus uued õpilaspere vanema kandidaadid: E. Toom Vc, H. Puusepp IVb,

Kunstiringi juhatus:

istuvad: J. Püttsepp, L. Raba, H. Kama; seisavad: F. Krimm, S. Arens; puuduvad: H. Tõnisson, J. Konks, A. Vöhrman.

A. Parmson IVa, E. Matsen IVb ja H. Kama IVb. Õpilaspere valis Õpilaspere vanemaks Helgi Puusepa IVb, kelle koostatud valitus kinnitati viimasel Esinduse koosolekul järgmises koosseisus: korraldajaks L. Kallas Vc, ringide-juhiks E. Toom Vc, haridusjuhiks A. Kosson IVb, laekuriks A. Parmson IVa, kirjatoimetajaks H. Nigol IVb. Õpilaspere vanema abiks kinnitati E. Toom Vc.

Peale selle Esindus on arutanud veel jõuluõhtu ja neljapäeva hommikute sisustamise küsimust ja mitmesuguseid teisi kooli- ja õpilaste ellu puutuvaid küsimusi.

Õpilaspere hooldajad õpetajaskonnast on hrad J. Püttsepp ja D. Koppel. Õpilaspere valitsuse tegevus seisib õpilaselu tegelikus juhtimises.

T. T. G. Kirjandusring.

Ringi tegevus algas avakoosolekuga 5. septembril m. a. Õppeaasta jooksul on toimunud 8 referaat- ja 4 juhatuskoosolekut. Referaate on olnud järgmisi: prl. Th. Thomson — „John Galsworthy“; H. Tõnisson — „Reisimuljeid Itaaliast“; hr. K. Westberg — „Walter Scott'i tähtsus inglise ja maailma kirjanduses“; H. Puusepp — „Tantsutundide mõjust õpilasile“; hr. Aug. Raud — „Ringi ümber G. Suits'u kodukohta ja omaste“; H. Tobias — „Natsionalismist ja internatsionalismist“; prl. Th. Thomson — „Võitlus elus ja kirjanduses“; H. Nigol — „Rahvuslus ja meie kirjanduse hinnang“.

Kirjandusringi juhatus:

istuvad: dir. J. Roos, H. Puusepp, E. Tooms; seisavad: K. Triik, H. Albert, K. Tammemägi, E. Tobias.

3. XII 33 toimus T. T. G. Kirjandusringi ja H. T. G. Humanitaarringi korraldusel keskkoolidevaheline Juhan Liiv'a 20. aasta surmapäeva mälestusõhtu ja 10. III 34 inglise õhtu T. T. G. Kirjandusringi korraldusel oma õpilasile; 28. X 33 oli traditsiooniline Kirjandusringi hõimuahtus huvitava ja õnnestunud kavaga.

Peale ülalloeeldu korraldas Kirjandusring soome ja vene keele kursused, mis leidsid laialdase osavõtu, ja luuletiste- ning muinasjuttude-võistluse. Kirjandusring on ka sellel õppeaastal lisandanud oma väärtuslikule raamatukogule õige palju häid teoseid, ja kogust saavad Ringi liikmed igal suurel vahetunnil raamatuid lugemiseks.

Tegevuskava pole mingi eriliselt uute üritustega rikastatud, kuid töhe asudes on püütud innukalt teostada ja suunata viljakaile tulemusile. Tegevusaasta lõpuni suudetakse lisandada veelgi mõni huvitav üritus. Ringi liikmeil on võimalik oma huve rahuldada ja keskendada. Ringis on kaunisti intensiivset tegevust.

Juhatusse kuuluvad: H. Puusepp IVb, juhataja; K. Triik Va, ta abi; H. Albert IV, sekretär; E. Tobias IIa, abi; K. Tamme mägi IIIa, laekur. Kirjandusringi hooldaja õpetajaskonnast on pr. E. Tooms.

Enesekasvatuse-ringi juhatus:

istuvad: H. Soobik, M. Sarv, A. Repson; seisavad: I. Mälberg, A. Jürgenthal; puudub S. Pruuden.

Muusikaringi juhatus:

istuvad: P. Konsap, K. Vent, T. Jakobson; seisavad: E. Tobias, F. Krimm, M. Sarv, I. Mälberg.

Ringil on arvukas liikmete-hulk — 150, mis tagab õpilaste huvi Ringi tegevuse vastu.

T. T. G. Kunstiring.

12. sept. 1933. a. oli avakoosolek. Kunstiringi juhatusse kuuluvad: L. Raba Va, juhataja; H. Tõnisson Va, ta abi; H. Kama IVb, kirjatoimetaja; F. Krimm IIb, kirjatoimetaja abi; ja S. Arens IIb, laekur. Õpetajasliikmed: hrad J. Püttsepp, J. Konks ja A. Vöhrman. Revisjoni-komisjoni kuuluvad: A. Kosesson IVb ja E. Kippasto IIIb.

Ringi tegevuskavas on: joonistustunnid (maalimine, graafika), plastikatunnid, huviõhtud, diktsioonikursus ja näituse-korraldamine. Liikmeid on Ringil 55.

Seni on olnud 6 juhatus-koosolekut ja 2 üldkoosolekut ühes referaatidega: hr. J. Konk-

sult „Kirjanduse, kunsti ja spordi tähtsus“ ja hr. J. Püttsepalt „Meie rahvuslik kunst“. Teisel üldkoosolekul võeti vastu ka Ringi uus põhikiri. Peeti üks vaidluskoosolek teemil: „Mõtteid Kalevipoja mälestussamba üle“ (refereeris IVb klassi õpil. H. Albert) ja korraldati ettekannete-õhtu koos H. T. G. Dramaatilise Ringiga. 4. II 34. a. lõppes diktsioonija ilulugemisekursus hr. K. Adra juhatusel. Peale selle on aasta läbi kaks korda nädalas olnud plastikatunnid vil. P. Lindenau juhatusel; on korraldatud ka joonistustunde hr. J. Püttsepa juhatusel.

T. T. G. Enesekasvatuse-ring.

Enesekasvatuse-ring algas oma tegevust käesoleval õppeaastal avakoosolekuga, mis moodustas järgmise juhatus-koosseisu: Mall Sarv IVa, juhataja; A. Repson IVb, juhataja abi; Aino Jürgenthal IIc, laekur; Inna Mälberg IVa, kirjatoimetaja; Helga Soobik IIIa, kirjatoimetaja abi. Õpetajasliikmeks on prl. S. Pruuden.

Ringil on 30 liiget.

Ringi tegevuskavasse kuuluvad: referaat- ja vaidluskoosolekud, huviõhtud, karskus- ja emadepäeva puhul aktuste korraldamine, koostöö E. N. Karskusliiduga, diskussiooni-tunnid, kõne-kursus.

Käesoleval õppeaastal on Ringil olnud 11 juhatus- ja 5 üldkoosolekut. Referaatidest on mainida järgmisi: „Psüühilisi ilmutusi“ —

hr. T. Künnapas; siis referaadid hr. Pello'lt, hr. Olup'ilt ja referaat hr. J. Kimmel'ilt „Inimene ja loom“.

Ring on oma esindaja kaudu võtnud osa Eesti Noorsoo Karskusliidu üritusist, korraldanud diskusioonitunde ja kõnekursuse.

Kavatsetakse veel korraldada emadepäeva puhul aktust, kõnevõistlusi ja huviõhtu.

T. T. G. Muusikaring.

Muusikaringi juhatuse kuuluvad: K V e n t I Va, juhataja; I. M ä l b e r g I Va, abi; M. S a r v I Va, kirjaatoimetaja; E. T o b i a s I I a, kirjaat. abi; F. K r i m m I I b, laekur. Õpetajasliikmed on prl. T. J a k o b s o n ja hr. P. K o n s a p i.

Reaalteaduste-ringi juhatus:

istuvad: A. Abarenkov-Ein, L. Lõhmus, dir. J. Roos; seisavad: H.-L. Juuno, A. Parmson, J. Enno, L. Kikas; puudub F. Laarens.

On peetud 7 juhatuse- ja 1 üldkoosolek ja üks referaatkoosolek teemil: „Eesti vanamuusika“. Siis korraldati primitiivsete muusikariistade demonstratsioon ja koos H. T. G. vastava ringiga M. Hermann'i auõhtu. Sügisest peale toimuvad klaveritunnid prl. T. Birkental'i juhatusel. Suuremaks elusooneks Ringile on laulukoor, mis on esinenud sagedasti oma koolis kui ka väljaspool. Suurimaks unistuseks Ringile on klaveriostmine, mis on lähemaks püüdeks. Seni on võimaldatud Ringi liikmeil üüritud klaveril harjutamist.

Väljavaated ja Ringi tegevuskava on laialatuseline ja on püütud teostada osalist ettenähtu. Muusikaharrastajate-pere meil koolis on ju kaunis suur, mispärast Ring ei kaota lootusi ikka enam kindlamalt teotsema hakata.

T. T. G. Spordiring.

Tänavuses juhatuses on järgmised õpilased: L. M a l s I I I b, juhataja; M. R ä s t a V a,

ta abi; L. A h a s I I I a, laekur; E. M a t s e n I V b, kirjaatoimetaja ja L. S ö ö t I V a, ta abi; õpetajasliikmed on pr. L. H a a m e r ja prl. M. T r e i e r.

Tegevuses on ette nähtud võrkpalli mängimise tunnid klassidele ja Spordiringi liikmeile, kergejõustiku treeningu-tunnid, kaptenipall, pesapall, uisutamise- ja suusatamisvõistlused. Sel aastal on olnud 1 üldkoosolek, 4 juhatuse-koosolekut ja 1 referaatkoosolek.

Spordiring koos vanemate komiteega korraldas uisutamisevõistluse, mis oli igati tagajärjekas ja kõitis laialist tähelepanu. On pandud rõhku sportlikele harrastusele ja võimaldatud vastutulekut ühel kui teisel juhul.

Spordiringi juhatus:

istuvad: L. Haamer, L. Mals, M. Treier; seisavad: E. Matsen, L. Sööt, M. Rästa, L. Ahas.

T. T. G. Reaalteaduste-ring.

Reaalteaduste-ringi tegevuses on märkida fotokursuse korraldamist, mis leidis väga suure osavõtu; peale selle on võetud kavasid vaidlus- ja referaatkoosolekud, huviõhtud, mitmesugused statistilised tööd ja ekskursioonid kodumaa tundmaõppimiseks.

Seni on Ring pidanud 8 juhatuse- ja 1 üldkoosoleku. Huviõhtuid on korraldatud koos T. P. G. ja H. T. G. loodusteaduste-ringidega. Liikmeid on ringil 60. Ka töötab möödunud aastast saadik Ringi juures loodusteaduse-sektsioon pr. A. Abarenkov-Ein'i juhatusel.

Ringi juhatuses on: L. L õ h m u s I V a, juhataja; J. E n n o I V a, A. P a r m s o n I V a, L. K i k a s I I b, H.-L. J u u n o I I b; õpetajasliikmeiks on A. A b a r e n k o v - E i n ja F. L a a r e n s.

T. T. G. Õpilaspere häälekandja.

Õpilaspere häälekandjat juhivad praegu: Aug. Raud (pea- ning vastutav toimetaja), Joh. Aavik (ta abi), H. Puusepp (tegev toimetaja), H. Albert, H. Kama, L. Raba, A. Repson, E. Tobias (toimetuse liikmed) ja V. Käpa (talituse juhataja). Neist on käesoleval õppeaastal uued: Joh. Aavik, H. Albert, H. Kama, A. Repson, E. Tobias, kes astusid E. Tooms'i, A. Hurda, L. Juksaar'e ja T. Linde asemele (kolm viimast lõpetasid läinud õ.-aastal kooli). Käesoleva aasta 5 esimese nr. toimetuse ajal oli toimetuse liikmeks E. Kippasto (oli ka läinud aastal), kes loobus isiklikel põhjusil; tema asemele sai A. Repson.

1932./33. õ.-a-l ilmus „T. T. G-d“ 13 nr- it (viimane number ilmus 27. mail). Käesoleval õppeaastal ilmus 1. number 20. septembril ja

üldse ilmub kogu õppeaasta jooksul 10 numbr- it: 5 nr- it esimesel ja 5 nr- it teisel poolaastal. Lehe kaust, suurus, trükitehniline külg, tellimismoodused on jäänud endisteks. Uued alad, mis sel aastal lehe sisusse juure toodud, on „Igapäevase elu entsüklopeedia“ ja „Kirjanduseteooria konspekt“.

Ilmekamaist numbreist võiks nimetada

nr. 2 (V-b kl. erinumber) ja nr. 3 (T. T. G. 14. aastap. number). Lehes ilmunud tuumakamad palad on tulnud nii läinud kui käesoleval aastal toimetuse aktiivsemalt liikmeilt. Kaaneilustisi andsid läinud aastal ja selle aasta alul E. Manna, L. Raba; käesoleva aasta 7. numbrist (järelikul ka 8. numbril) on kaas I. Sengbusch'ilt (II-a) L. Raba (V-a) lõikes. Illustratsioonid läinud aastal linoollõigetena pakkusid (alates 10 nr- ist) L. Raba (4 korda), M. Arvi (1 kord); käesoleval aastal L. Raba (3 korda), H. Sika (1 k.), E. Mõrd (1 k.). Käesoleva aasta 2 nr- is oli 5 joonist (portreed) B. Huigult. Dilte on ilmunud läinud a. (10 nr- ist alates) ja käesoleval aastal (peale ülalmainitute) 44, millele lisaks veel käesoleva nr- i pildid.

Majanduslikult tuli leht läinud aastal otsotsaga kokku, tarvitades aga ära eelmiste aastate reservid. Tuli see sellest, et lehetellijate arv oli varematest aastatest väiksem. Käes-

„T. T. G.“ toimetus:

istuvad: V. Käpa, H. Puusepp, A. Raud; seisavad: H. Albert, E. Tobias, H. Kama, A. Repson, L. Raba; puudub Joh. Aavik.

oleval aastal on aga tellijate arv jälle tõusnud (lehe tiraaž kõigub 300 ümber), mispärast peaks leht enda ära tasuma. Sel aastal on lehes aga tarvitatud väga palju peent kirja (petiid), mis on ajanud nr- id kalliks. Toetust on saanud leht koolilt ja kuulutuste mäol.

Toimetus ja talitus on töötanud üksmeelselt ja lahkkelideta.

Stipendiaadid-laureaadid.

Möödunud Vabariigi aastapäeva eel leidis õppenõukogu õigustatud olevat avaldada tunnustust kirjanduslike vabaloominguliste katsetiste eest IV-b kl. õpilastele H. Puuseppale ja H. Albert'ile — esimesele ilukirjandusliku proosa, teisele luule alalt. H. Puuseppale määrati õpetajate rahaline tunnustusstipendium 30 kr. suuruses, H. Albert esitati samasuure stip. saamiseks Lastevanematekomiteele, kes õppenõukogu poolt esitatud kandidaadi kuulutas oma stipendiaadiks. Teine õppenõukogu stipendium 30 kr. suuruses jäi vastava kandidaadi mitteleidmisel välja andmata, samuti jäi selle stipendiumi summa otsustarbekohane kasutamismoodus määramata.

Kaks luuletist.

Pärast kõnelust Teiega.

Ei sellega suuda ma rahule jääda,
et enesest mõllega panete mu;
peaks unuma töö kõrval praegu kõik muu,
ei muust kui õpinguist lohiks ma teada.

„Imelik, mõistmata maailma elu,“
ütlin, kui kaikes me jutuheie,
„mõistmatu nagu kes kõrval ma — Teie.
Teigid Te sõnad kord rängalt mul valu.“

Kadund Teil usaldus, kaotand Te usu?
Mässit Te süda vist kahtlustelingu?
Riivand küll kes nõnda rängalt Te hinge,
et jäänud õrnusest järgi vaid rusud?

Tahaksin mõista Teid, ent Te ei luba,
mitte ei luba, vaid lihtsalt ei lase.
Näete, nii kaobki see ühtlusetase,
millest me kord kas ei rääkinud juba?

I. 34.

Heljo.

Südame selle...

Südame selle näruse, viletsa,
valu mis ikka mul teeb,
kisuksin rinnast ja viskaksin ära ta,
otsiksin paremat teed.

Südame selle valusalt tuksuva
puruks ta pigistaks ma,
õnnetusse mind alati kutsuva
põrmuks ta muljuksin ma.

Süda, mu süda, nii valusalt tuksub ta,
teades, mõtlen mis ma.
Iial ei suuda küll lahti tast ütelda,
siiski liig armast mul ta.

Süda, ma sinuga ühes veel kannatan,
isegi purustud sa.
Valu, me kaastlast, ma tedagi armastan,
valu veel naeratten ma.

30. VIII 33.

Heljo.

Kosjasõit.

„Nõnna jah, ega kedagi...“ ütles naerata-
des Kuldoja Tiit oma viieaastasele pojale,
tarvitades tavalist kõnekäändu. Ise rakendas
hobust saani ette. „Jürikene, läame täämbä
Suursuule. Sää! kuulduks üsna lõbus olevat —
uus kramavonn ja kõik...“

Mähkis hoolikalt poja kasukatesse, nii et
sel ainult lillakakstõmbunud ninake piilus pa-
kasesse talveõhku. Liigutas ohje.

Lumi laulis reejalaste all. Hobune kattus
kerge härmatisega. Tiidul põksus süda ime-
likult, pisut valugi nagu kipitses rinnas, kuid
üha tugevnevad rõõmuvärinad said sellest
võidu. Külma kollendava päikese kiirtes näisid
tal liikuvaina kohmakad härmakuues männi-
põõsad, mis vedasid laiu mustjaid viirge säten-
davale lumevaibale. Tiidu mustjasse habemesse
peidetud suu tõmbus muigele, kui ta kobas
istmekoti all vulksuvat viinapudelit. Kutsuvalt
viipas ta käharaile pedakapõõsaile, ja talve-
õhus kaikuvate lauluhelide saatel läbistas ta
vaikse talvetsa.

Puristades peatus hobune metsanurgas kü-
geleva talu õuel. Tiit märkas talu õues tüd-
rukut, kes kadus veepangega tupp. Aeglaselt
vabastas ta poja riietest, ja mõlemad lähenesid
sissekäigule.

Peatudes hetkeks ukse taga kuulis ta ke-
dagi karjatavat hirmunud häälega:

„Liisi, puhas laudlina!“

Mehe suunurgad kõverduisid tahtmatult

naerule ja pärast mõneminutilist viivitust kopu-
tas ta ettevaatlikult uksele.

Ümmar, vurrina keerlev perenaine viis
külalised tupp.

„Ma tulli niisama aiga viitmä,“ lausus Tiit
kohmetult, „näe võti pojagi üten... teil noid
noorembit...“

Tiidu jutt ei tahtnud kuidagi veereda, kii-
tis poissi ja harutles mõningaid kättesattuvaid
jutulõngu, ise kuulatades üha rahutumaks min-
nes eestoast kostuvat vokivurinat.

„Poiss... sina aa siin pernaiseiga juttu...
Ma kae, mis nuu... nooremba teevä.“

Lepitaval naeratusel kadus Tiit eestuppa.
„Tere, Liisi!... Mis sa'nd vokiga jandad.
Ma tulli sulle... kosja... Rasse ilma naiseta
tallu pidäda...“ Nagu tõenduseks asetas pu-
naka viina pudeli ja meelitavalt krabiseva
kompvekikoti lauale.

Tüdruk heitis pilgu mehe meelitavatele
silmadele, jalg aga tallas veel hoolikamalt voki-
lauda.

„Mis sa'nd ommete vokiga,“ vihastus kosi-
lane ja tõstis voki ketraja eest.

Selsamal hetkel ilmus lävele perenainę,
kes, taibates olukorda, kutsus mõlemad taga-
tupp.

Keeras grammofoni mängima. Liisi võttis
häbelikult paar kompvekki ja perenaine kosi-
lasega rüüpas mõne klaasi punast viina. Kosi-
lase jutt üha suurenes. Kiitis oma töökest,

rikkust, uhkustades, et ainult tema on see, kes kõige suuremaid kalu jõest välja tõmbavat. Samas jutustas tuntud loo näkineiuust, kes tema tulekul oma kammil kivile unustanud jne. Lubas selle toreda eseme Liisile tarvitamiseks.

Tüdruk naeratas kavalalt:

„Kui ükskord kammi näha tahtsime, ütlesid sa olevat selle kadunud.“

„Oii tõne tükk aiga kadunu jah,“ kogeles Tiit ehmunult, „aga kätte löisi tõse.“

Grammofon mängis parajasti „Jüri laulu“. Tiit müksas poega küünarnukiga:

„Kae, kae, mis na sinust laulva!“ Ristitas käed, kuulas ja jorutas varssi kaasa. Piilus toas säravate silmadega ringi, südamesse asus magus rõõmutunne.

„Eks ole, Liisi, me ostame endale kah sääratse riistapuu... Sa tuled mulle iks naisess...?“

Liisi vaatas hämarduvale õuele ja süütas perenaise käsul lambi.

„Uhke mees,“ mõtles, „varandust palju... kuulsust ka. Olevat ju mitu ööd voodis ilma uneta väänelnud, kui talule pidi nime andma, sest ainult väärilise nime pidi ta talu omama ja see oli — Kuldoja. Kuldoja... hm!“

Tahtmatult peatusid ta silmad mehe mustal habemel ja puhmastena lokkavail kulmukarvul.

„Ei!“ kisendas ta mehe ootavaisse silmisse ja formas lumisele õuele.

Ehmunud kosilane ja perenaine vaikisid piinlikult. Sõna lausumata korkis Tiit punaka viina pudeli, ulatas sunnitud naeratusel perenaisele maiustistekoti ja sulges ukse. Poega kasukatesse mässides kees ta hing.

„Niisugune tüdruk... minusugune miis!... Vanatüdrukuss jäägu ta... vana-aa-tüdrukuss... Oless paras sääratsele...“ sisistas ta ohje haarates.

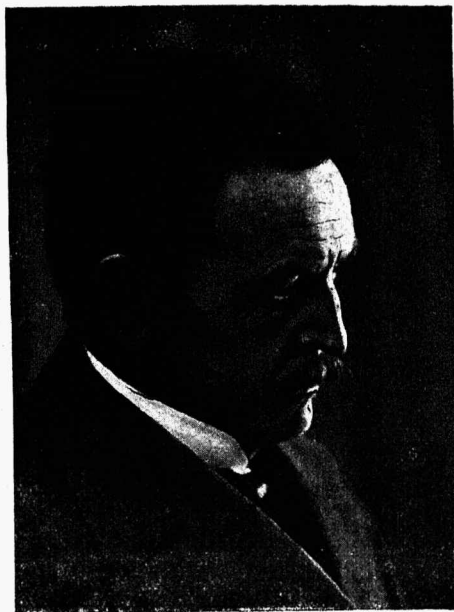
R—n.

Ernst Enno †.

Sünd. 8. VI 1875 — 7. III 1934.

In memoriam.

Ta tuli hilju, helistas oma lüürat vaikselt ning tagasihoidlikult ja haihtus kuulmata ja tähele panemata maisest ringist. Rõngu üksik-

talukaarnakiviotsija, valgete teede ja valgete ööde laulik, leidis oma rännakute puhkusepaiga Läänemaa rannikul, mere alatiseft kostuvas kohinas, küllalt kaugel oma „kadunud kodust“ — nagu selleks, et oleks manalaski

mõtet unistada vaikselt õhtuist kodutalus, kodus õitsvaist valgeist ristikehinust, kodukastest ja muredes mustunud rehetarest.

Võib olla, et Enno'l ei olnudki seekordne lahkumine säärane, nagu kujutleme seda meie, tavalised inimesed, — Enno'l, kes igas loodasjas, järelilikult ka eneses nägi osa jumalusest, mille embleemiks on valgus; kes uskus joga-likult absoluutsusse, kuhu pääsmiseks peab tuhanded korrad uuesti inimeseks sündima, et täita igakordses elus uus ülesanne ja nii surma-vahejaamade kaudu jõuda aste-astmelt absoluutsusele lähemale. Elu ja surm — see on vaid edenemine, kujunemine, surm kui niisugune pole erinev elust, surma õieti polegi.

Selles arenemisstaadiumis, mida fähistame igaviku pisitäppega — aastate 1875 ja 1934 vahel, jättis meile Enno neli kimpu neoromantiliselt ja sümbolistlikke luuletisi, mis kogusummas ei ole õieti muud kui üksainus igatuselaul arvult sadadesse ulatuvate variantidega. Need romantilised palad ei olnud Enno arvates muud kui uus läbielamine, uus veendumus jumaluses, kõige kujunemise sihi otsing. Meie arusaamise kohaselt on aga Enno'lt esilemanatud helinad, kuminad, suminad, hõisked omaette algupärane luulepuhang, mille hõngu võiksime võrrelda vahest Peipsi-äärse karjapoisi Juhan Liiv'a igatsevate ohetega. Enno „Uued luuletused“ ja „Hallid laulud“ ja nende laulude kümne aasta järele kostunud vastukajad („Valge öö“ ja „Kadunud kodu“ nime-

tuste all) on mahe süfonia eesti suures luulekontserdis, süfonia, mida oleme nautinud vaid ükskord ja mille helinaid ei kustuta meie kuulme-erkudest ei Enno seekordne kujane-mise-vahetus, ei kaugel merekoha E. Enno hauapeatsis ega seniolevate ja järjekordsete, võib-olla isegi paremate süfoniade, uvertüüride

ja rapsodiade harmoonia ja disharmoonia. Selleks on Enno siseilma hellus ja väljenduslik omapära erakordselt kõitev.

Rahulist puhkust Sulle, Enno, uueks loo-detavaks ärkamiseks, uue süfonia loomiseks järjekordses kujunemise-astmes!

A. R.

Neistsinaseist lahkunuist.

(Järg.)

XI lend 1930. a. — Vc klass.

Oli üle hulga aja jälle üks „veart“ klass, võiks ütelda koguni, et parim c-klassidest, keda nende ridade autor on õppinud tundma. Harmooniline, rahulik, tüse, asjalik, töökas klass, ületades töö resultaatifidelt mõned a- ja b-klassidki, kuigi c-klassidel üksikuis õppe-aineis on tunde märksa vähem kui b-klassidel. 36 õpilasest lõpetas 32.

Esimene tähestikus oli Lisete Alber, peretütar Laiuselt. Parajakasvuline, proportsioonis dimensioonidega, ümmarakehaline, tumedalokiline (vist ka tumehallisinisilmaline) ja punapalgeline õpilaseakohane tütarlaps. Õieti oli selle punapalgelisusega lugu nii, et aru ei saanud, kas oli palgeil alatine puna või tõusis see näkku järjekindlast punastumisest, mis oli märgatav igakord, kui temaga vahetasid kas või ainult mõne lühema lause. Oli loomult tagasihoidlik, pisut nagu kogenematu-gi, mis avaldus peamiselt välises käitumises. Aga seesmisel Alber'is oli ürgelist dünaamikat, esilekippuvat hoogsust ja eneseavaldamisetahet. Nii ei olnud ta sugugi vähesejutuline, alistuv, kohmitsevalt pelglik, vaid kõnelustes nobedalt ründav, südilt pareeriv, targu ja efektiivselt edasitungiv; — edasitungiv kokkuhoidliku sitkusega, vaikse visadusega, varjatud energiaga. Sellele sitkusele, visadusele, peidetud energiale ei mõju harilikult aeg, olud, ümbrus, see on ja jääb igasugustes tingimustes, häis ja halvus, ja sünnitab väärtusli-kuma osa eestlase (järelilikult ka Lisete Alber'i) iseloomujoontest.

Siit otsene järeldus: Alber'i jaoks ei olnud takistusi, mida nimetatakse ületamatuiks, kuigi selsamal ajal ei olnud põhjust nimetada teda eriliseks anniks.

Ma ei oska aru anda, kas tuli see visast, tagasilaskumata edasirõhumisest või mingist muust iseloomuomadusest, kuid Alber'i kirjalikke sõnaavaldisi oli äärmiselt raske lugeda ja ridu „punastama panna“; ta kirjaneid võisid korrigeerida kas pühapäeviti, kui olid enda hästi välja maganud, või hetkedel, kui ajupa-raat erakordselt loogiliselt funktsioneeris. Alber'i kirjutised olid tihedalt lükitud tähtede ja ridade rinded, millele raske oli juba sule-

otsagi vahele ajada, seda raskem veel mõtte-talva kuhugi kiiluda. Ja kui Alber kirjutas korra oma rekord-töö, ainulaadse Tartu tütarl-gümnaasiumi ajaloos — 82-leheküljelise kodu-töö, siis ootasid koolivaheaja välja, puhkasin kolm päeva ja ööd, muutsin toitute-retsepti tugevamaks, treenisin end loogika-harjutustega ja töötasin välja Tšelpanov'i ja Jerusalem'i psiihholoogia õpperaamatute alusel terved süs-teemid (ei puudunud palju, et oleksin paas-tunud, palvetanud, laua kirikus käinud ja tuhka pea peale raputanud), enne kui hakkasin seda tööd lugema. Jätkus võitlust terveks päevaks, kuni lõppeks ometi paistis viimne lehekül-g mitmest vihust kokkuõmmeldud kaustikul. Rõõmu pärast tantsisin siis pärast seda raekoja ees vengerkat, käisin kolmes Tartu kinos järgi-mööda ja tegin kahe hobuse voorimehega to-reda saanisõidu linnast välja kuni Haaslavani ja sealt tagasi. — Olgu nüüd nali naljaks või tõsi tõeks, aga tüse individ oli Lisete Alber, oli igal pool, kus oli midagi tõsist päevakorral; lõbu ta ju ei armastanud, tantsiski pisut fakti-kehvalt ja kergemeelsust polnud teps sugugi. Kahjuks näen teda kooli lõpetamise järele harva, sest ta on arvanud omaks võtta selle minu ideaali — jääda maale pärast keskkoolis käimist. Ja kui teda mõnikord näen linnas, siis lähen koju ja teen järjekordse risti oma märkmikusse, et olen kohanud üht omapärast inimest. Mul on andmeid, et Lisete Alber mõt-levat peatselt abielluda ühe Laiuse noormehega, muidugi mõne omavanuse talupärijaga. Kui teaksin, millal on ta laulatusepäev, küll siis võtaksin jõu kokku, et läkitada talle tüse temavääriline õnnitlus.

Elfriede Dorf (ka Dorv ja Torro) — tütarlaps, kellest ma peaaegu midagi ei tea, sest ta tuli, oli ja läks. Oli nii lühikest aega, et õieti midagi konkreetsemat ei jäänud ajju. Tuli, kui ma ei eksi, Paide gümnaasiumist (väga võimalik, et ka mujalt), lõpetas meil ja kadus täiesti silmapiirilt. Temale vaid punkt siinkohal. Andestage mu mälule.

Alma Ertis — vist küll Tartust. Val-gevereline, kaunis nikri olemisega ja nobe, blond, keskmist kasvu tütarlaps. Viisakas,

tagasihoidlik, korrapäraselt õpinguis edasi-trügiv. Keskpärase õpilase tüüp. „Tükitöö-tegija“ oleks tema kohta solvav, sest ta tegi, mis suutis, füüsiliku teadmise, suhtus oma kohustustesse hoole ja andumusega, oli füüsiliselt laitmatu oma seesmiselt isikult ja ei andnud häirimiseks pisematki põhjust, kuigi püsis nende rubriigis, keda õnnitletakse tunnistustel kolmedega ja selle variantidega. Kuuldavasti olevat juba teisenimeline, järelikult abieluregistreerimisbüroost läbi käinud.

Alfeera Jänes — oojaa Alfeera, Tartu preili (aga võib-olla ka mitte!). Noh, blond-blond muidugi. Alati heasoovlikult naeratlev, just tasa ja targu, päikesepaistelisel naeratlev. Alati paitavalt-pehmes meeolus, isegi siis, kui oli põhjust õnnetu olla mõne ebameeldiva numbriga või muu klassipahanduse puhul (eks neid halbu momente ole ju ikka iga klassi

ajaloos ja õpilase argielus). Nõtke kehakujuga keskmise pikkuse juures. Silmilt eestiliselt hallsinine. Veolt keskmiste killas — ei hea, ei halb. Aktiivsusele mitte esiründaja, mitte ringide lõvina, seevastu seltskonda-armastav, sobiv partner tantsupõrandal, hea-hea seltsiline, otsitav koolikaaslaste ja muudegi kaaslaste poolt. Praegu tudeng, pruuni tekli kandja. Muidugi on ta vahepealne ja praegune elu mulle varjukatte taha jäänud, aga pealt näha täpselt niisamasugune kui siis, kui oli minu silmade all: ikka niisama pehmelt naeratlev, niisama otsene ja loomulik nagu varemalt ja välisuselt täpselt seesama mis 3—4 aastat tagasi. Alati valgub tast mu meeltesse annus rõõmu ja pühapäevalist päikesepaistet, kui teda näen. Ärgipäev oma hallusega lööb kohe heledamaks tükiks ajaks.

Alter ego.

Kirjanduseteooria konspekt.

(Järg.)

Meetrika.

Kirjanduseteooria teiseks tähtsamaks osaks on meetrika ehk värsiõpetus ühes harmooniaga ehk riimi- ja salmiõpetusega.

Meetrika vaatleb rütmistatud kõnet. Rütmistatud kõne all mõeldakse harilikult kas pikkade ja lühikeste silpide või rõhuliste ja rõhuta silpide korrapärasest vaheldumist. Mainitud silpide korrapärasus sünnitab rütmi, mis esineb peamiselt luuletistes, nn. värsskõnes ehk seotud kõnes, kuid võib esineda ka proosas, nn. sidumata kõnes. Rütmi järele otsustades jagunevadki kõik sõnateosed kahte rühma: teosed sidumata kõnes (kus puudub üldiselt rütm) ja teosed seotud kõnes (kus on tarvitatud rütmi). Seotud kõnes peale rütmi on tavaliselt tarvitusel ka lõppriim ja vastav salmitehnika, kuigi mitte alati.

Näiteid rütmilisest proosast: Täna kooli minnes nägin, kuidas Kassioru piimanaine kukkus vankrilt maha, siiski võrdlemisi õnnelikult, saades ainult pisut põrutada (vaheldub korrapäraselt rõhuline ja rõhuta silp). Sinuta saame ikkagi läbi, kui aga püsiks Taaniel kodus (vahelduvad korrapäraselt kaks komplekti: rõhuline ja kaks rõhuta silpi + rõhuline silp ja rõhuta silp).

Näiteid rütmilisest värsskõnest:

Lapse süda hele, väike,

vaba nagu linnulend.

Selles meres kuldne päike,

mina väike, väike vend (V. Ridala).

Elagu elu, mis põletab rinda,

Seletab, sulatab võimete kuld!

Elagu elu, mil võitluseks hind, a

kevadekülvideks kütisemuida (G. Suits).

Olgu siinkohal tähendatud eksiarvamuste ärahoimiseks, et pole sugugi oluline, et luuletised kirjutataks värssidena üksteise alla ja salmide kujul; see on vaid tavaline graafiline võte (lauluvorm); luuletis jääb siis

ka luuletiseks, kui värsid on asetatud üksteise järele proosavormis. Näiteks jääb G. Suits'u „Vabaduse pulm“ (luuletiskogus „Kõik on kokku unenägu“) ikkagi luuletiseks, kuigi esineb proosa kujul: „Oi, kuis lehivad punased lipud veebruari pilvede all! Nende on sadamas mastide tipud, kindluse ahetav vall.“ Teisest küljest ei tee rütmita proosa ümberasetamine värssideks seda veel luuletiseks (lauluks).

Värss, salm, värsimõõt.

Värsiks nimetatakse luuletise (laulu) rida. Teatav arv (2, 3, 4 jne.) üheks ühikuks liidetud värse moodustab salmi ehk stroofi. Värsis oma erilmelt vahelduvate silpide kompleksid moodustavad värsimõõdu ehk meetri.

Eri värsisüsteemid.

On mitmesuguseid värsisüsteeme, mis on sõltuvad eri keelte foneetilistest iseärasustest ja muust keelte konstruktsioonist, värsside rakendamistest muusikale jne.

Eri värsisüsteemidest eritellakse 4, ja need on:

1) välteline (meetriline) süsteem, 2) silbiline (süllaabiline) süsteem, 3) silprõhuline (tooniline) süsteem, 4) rõhuline (aktsendiline) süsteem.

Välteline süsteem tugeneb aja ühikule, s. o. kuupalju kulub aega ühe silbi hääldamiseks. Värsimõõt koosneb selles süsteemis pikist ja lühikesist silbest. Välteline süsteem oli omane vana-kreeka ja ladina värs-sidele, eriti rahvalaulude värssidele. See antiikluule esines koos muusikaga, sest harilikult lauldi neid laule mõne muusikariista (peamiselt lüüra) saatel. Nagu muusikalise teose takt koosneb pikist ja lühikesist noodest, nii koosnes laulude meetrumgi, nagu juba nimetatud, pikist ja lühikesist silbest. Pikad ja lühikesed silbid on aga sõltuvalt vältel, mispärast seda süsteemi kutsutaksegi välteliseks. Kuna eesti ja soome keeles on ka vältel, siis on võimalik nende keelte värses tarvitada vältelist meetrumit. Tõelikult põhjendab eesti ja soome rahvaleelo meetrum teatava määranä vältelisel süsteemil.